

Remisspromemoria

Datum 2023-11-10

FI dnr 22-22920

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Nya föreskrifter om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till den officiella statistiken

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår att Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:14) om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till balansstatistik (FinBAST-föreskrifterna) ska upphävas och ersättas av nya föreskrifter om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till den officiella statistiken. Förslaget innebär endast mindre ändringar i förhållande till vad som gäller i dag enligt FinBAST-föreskrifterna.

I förslaget utvidgas tillämpningsområdet för föreskrifterna till att även omfatta risk- och utvecklingskapitalbolag (investmentföretag). Det preciseras därigenom vilka uppgifter som dessa företag ska lämna och när och hur de ska lämna dem. Statistiska centralbyrån (SCB) får på så sätt ett uttryckligt författningsstöd för att hämta in uppgifterna från investmentföretagen, vilket myndigheten har begärt att få. De föreslagna föreskrifterna innebär att alla företag som omfattas av dem ska lämna något färre kvartalsuppgifter än de gör i dag. Förslaget innebär också att de koncerninterna finansinstituten och utlåningsföretagen kan rapportera uppgifterna något senare.

Finansinspektionen föreslår att de nya föreskrifterna ska träda i kraft den 1 april 2024. När det gäller kvartalsrapportering ska föreskrifterna tillämpas för första gången på uppgifter som ska lämnas för första kvartalet 2024. När det gäller årsrapportering ska de tillämpas för första gången på uppgifter som ska lämnas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2024 eller senare samma år. FinBAST-föreskrifterna upphör att gälla samtidigt som de föreslagna föreskrifterna träder i kraft.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Bakgrund och målet med regleringen	3
1.2	Allmänt om statistikregelverket.....	4
1.3	Närmare om investmentföretag	5
1.4	Regleringsalternativ	6
1.5	Rättsliga förutsättningar	7
1.6	Ärendets beredning.....	7
2	Motivering och överväganden	7
2.1	Utvidgning av tillämpningsområdet	8
2.2	Kvartalsrapportering	9
2.3	Årsrapportering	10
2.4	När uppgifterna ska ha kommit in till SCB	10
2.5	Hur uppgifterna ska lämnas till SCB.....	11
2.6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	12
3	Förslagets konsekvenser	12
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna.....	13
3.2	Konsekvenser för de berörda företagen	13
3.3	Konsekvenser för Finansinspektionen och SCB	15

1 Utgångspunkter

1.1 Bakgrund och målet med regleringen

Enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:14) om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till balansstatistik (FinBAST-föreskrifterna) ska företag som tillhör delsektorn ”koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag” med beteckningen S.127 enligt det europeiska nationalräkenskapssystemet 2010 (ENS 2010), varje kvartal lämna vissa uppgifter till Statistiska centralbyrån (SCB).¹ Det är uppgifter om ställningsvärden för finansiella tillgångar och skulder (ingående och utgående balanser), orealiserade värdeförändringar i balanserna som inte beror på transaktioner och transaktioner². Uppgifterna utgör underlag för beräkningar som ligger till grund för sådan officiell statistik på finansmarknadsområdet som Finansinspektionen ansvarar för, men som SCB samlar in och producerar för inspektionens räkning. SCB rapporterar även statistiken till EU-kommissionens generaldirektorat Eurostat (EU:s statistikkontor).

Av samma skäl samlar SCB in i stort sett samma kvartalsuppgifter, men även vissa årsuppgifter, från investmentföretag. Det handlar om företag som tillhör kategorin risk- och utvecklingskapitalbolag³ och som ingår i delsektorn ”andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut” med beteckningen S.125 enligt ENS 2010 (i fortsättningen benämns dessa företag som investmentföretag eller risk- och utvecklingskapitalbolag). Det finns inga föreskrifter som förtydligar vilka uppgifter som dessa företag ska lämna, eller när och hur de ska lämna dem.

SCB har begärt att Finansinspektionen ska ge myndigheten ett uttryckligt författningsstöd för att samla in uppgifterna från investmentföretagen. SCB har också uppmärksammat Finansinspektionen på att vissa av de kvartalsuppgifter som de koncerninterna finansinstituten och utlåningsföretagen lämnar enligt FinBAST-föreskrifterna kan hämtas in från annat håll.

¹ Av punkterna 2.98 och 2.99 i bilaga A till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen framgår vilka företag som ingår i delsektorn. I fortsättningen benämns dessa företag som koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag. De flesta företag som rapporterar in uppgifter enligt FinBAST-föreskrifterna är holdingbolag.

² Det vill säga förändringar i tillgångar och skulder med anledning av bland annat köp och försäljningar av finansiella instrument.

³ Se punkt 2.93 a i bilaga A till ovan nämnda förordning.

De föreslagna föreskrifterna innebär endast mindre ändringar i förhållande till FinBAST-föreskrifterna. Tillämpningsområdet för föreskrifterna utvidgas till att även omfatta investmentföretagen. Det innebär att Finansinspektionen preciserar i föreskrifter vilka uppgifter som dessa företag ska lämna samt när och hur de ska göra det. Syftet med det är att underlätta för såväl företagen som för inspektionen att uppfylla sina respektive skyldigheter enligt statistiklagstiftningen. SCB får också det uttryckliga författningsstöd som myndigheten bör ha för att samla in uppgifterna för inspektionens räkning. Förslaget innebär också att företagen inte behöver lämna in lika många kvartalsuppgifter som i dag. Övriga ändringar syftar till att förenkla för företagen att lämna uppgifterna och göra det enklare för SCB att samla in dem.

1.2 Allmänt om statistikregelverket

I lagen (2001:99) om den officiella statistiken (statistiklagen) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken (statistikförordningen) finns bestämmelser om officiell statistik. Sådan statistik ska finnas för allmän information, utredningsverksamhet och forskning (3 § statistiklagen). Av 4 § statistikförordningen framgår att uppgifter för den officiella statistiken ska samlas in på ett sådant sätt att uppgiftslämnandet blir så enkelt som möjligt, står i proportion till användarnas behov och är en rimlig arbetsbörda för uppgiftslämnarna.

Det svenska nationalräkenskapssystemet baseras på det reviderade europeiska nationalräkenskapssystemet, ENS 2010, som infördes genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen (nationalräkenskapsförordningen). ENS 2010 bygger i sin tur på Förenta nationernas rekommendation för uppbyggnad av nationalräkenskapssystem (System of National Accounts, SNA 2008), men har anpassats till europeiska förhållanden. I ENS 2010 fastställs metoder för gemensamma standarder, definitioner, klassificeringar och redovisningsregler som ska användas för att utarbeta räkenskaper och sammanställningar på jämförbar grund, för att tillgodose unionens behov och resultat (artikel 1.2 a och 2.1 i nationalräkenskapsförordningen och bilaga A till förordningen). I ENS 2010 fastställs också ett program med de tidsfrister då medlemsstaterna ska rapportera in räkenskapsdata och sammanställningar enligt metoderna till kommissionen (Eurostat), se artikel 1.2 b och 3.1 i nationalräkenskapsförordningen och bilaga B till förordningen.

INSEKT 2014⁴ är en svensk standard för klassificering av ekonomiska aktörer (institutionella enheter) enligt ENS 2010. INSEKT 2014 är inte rättsligt bindande, men ger vägledning vid tillämpningen av nationalräkenskapsförordningen.

1.3 Närmare om investmentföretag

Som framgår ovan tillhör investmentföretagen kategorin risk- och utvecklingskapitalbolag enligt ENS 2010. Enligt INSEKT 2014 är ett investmentföretag ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som uteslutande, eller så gott som uteslutande, förvaltar värdepapper eller liknande tillgångar, vars uppgift väsentligen är att genom ett välfördelat värdepappersinnehav erbjuda andelsägarna riskfördelning, och som ett stort antal fysiska personer äger andelar i. Även sådana företags dotterbolag som förvaltar aktier eller bedriver affärer i aktier anses vara investmentföretag.⁵ Definitionen är därför något bredare än den skatterättsliga definitionen av investmentföretag.⁶

Investmentföretagen lämnar redan i dag vissa kvartals- och årsuppgifter till SCB. Företagens skyldighet att lämna uppgifterna följer av 7 § statistiklagen och 5 § statistikförordningen. De omfattas däremot inte av några myndighetsföreskrifter som förtydligar vilka uppgifter de ska lämna eller när och hur de ska lämna dem.

SCB fastställer vilka företag som är investmentföretag enligt definitionen i INSEKT 2014 genom att först kontrollera vilka företag som finns med på börslistor över investmentföretag (cirka 50 företag). Myndigheten granskar därefter företagens årsredovisningar för det närmast föregående räkenskapsåret för att bedöma om de är investmentföretag enligt den skatterättsliga definitionen. SCB granskar även företagsdatabasen FDB för att se om det finns några onoterade företag som skatterättsligt definieras som investmentföretag. SCB kontrollerar därefter om de företag som skatterättsligt är investmentföretag har några dotterbolag som förvaltar aktier eller bedriver affärer i aktier och därmed också anses vara investmentföretag enligt definitionen i INSEKT 2014.

⁴ Förkortning för Standard för institutionell sektorsindelning.

⁵ Investmentföretagen tillhör delsektor 1254 enligt INSEKT 2014.

⁶ Se 39 kap. 15 § inkomstskattelagen (1999:1229).

SCB samlar in uppgifter från de 20 största investmentföretagen sett till balansomslutningen. Företagen ingår i undersökningen Investmentföretag, kvartal och år.

Investmentföretagen rapporterar i dag in uppgifter enligt två Excel-blanketter som SCB tillhandahåller. Den ena blanketten gäller kvartalsuppgifter (balansstatistik för investmentbolag, kvartal). Företagen rapporterar in kvartalsuppgifter om ställningsvärden för finansiella tillgångar och skulder (ingående och utgående balanser), orealiserade värdeförändringar i balanserna som inte beror på transaktioner samt transaktioner (förändringar i tillgångar och skulder med anledning av bland annat köp och försäljningar av finansiella instrument). Den andra blanketten gäller årsuppgifter (investmentbolag, år). Enligt den blanketten lämnar företagen uppgifter från resultaträkning, balansräkning samt aktier och andelar som gäller det senast föregående räkenskapsåret.

Uppgifterna utgör – precis som de uppgifter som de koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretagen lämnar – underlag till Finansräkenskapernas⁷ beräkningar av övriga finansiella företags sparande, finansiella tillgångar och skulder. Uppgifterna gör det möjligt att se hur svenska samhällssektorer finansiella portföljer förändras över tid. SCB rapporterar uppgifter från Finansräkenskaperna till EU:s statistikkontor Eurostat. Statistikkontoret sammanställer statistik för hela EU, vilket gör det möjligt att jämföra statistiken mellan olika länder.

1.4 Regleringsalternativ

De uppgifter som företagen lämnar är underlag till statistik, som i sin tur ligger till grund för analys, utredning, forskning och politiska beslut på både nationell och internationell nivå. Det är därför viktigt att företagen rapporterar in uppgifterna – och gör det i rätt tid – för att Finansinspektionen ska kunna uppfylla sina skyldigheter som statistikansvarig myndighet, och för att SCB ska kunna rapportera den sammanställda statistiken till Eurostat. Det kan inte anses tillräckligt att Finansinspektionen lämnar allmänna råd eller någon annan typ av vägledning för att säkerställa att företagen gör detta. Det finns därför inget alternativ till att meddela bindande föreskrifter.

⁷ Statistikprodukten Finansräkenskaperna (kvartals- och årsstatistik).

1.5 Rättsliga förutsättningar

Av 2 § statistikförordningen och bilagan till den framgår att Finansinspektionen är statistikansvarig myndighet för officiell statistik inom ämnesområdet finansmarknad, som i sin tur är indelat i följande statistikområden:

- finansräkenskaper,
- aktieägarstatistik,
- finansiella företag utom försäkring, och
- försäkring.

Näringsidkare, till exempel finansiella företag, är skyldiga att lämna uppgifter till en statistikansvarig myndighet. De är skyldiga att lämna uppgifter för den officiella statistiken och uppgifter för framställning av europeisk statistik som en myndighet enligt en EU-förordning ska lämna in till Europeiska kommissionen (7 § statistiklagen). Det rör sig bland annat om uppgifter om investeringar, intäkter och kostnader, tillgångar och skulder, sparande samt kapital-, kredit- och valutaförhållanden (5 § statistikförordningen).

Det framgår av 15 § statistikförordningen att Finansinspektionen som statistikansvarig myndighet får meddela föreskrifter om verkställighet av bestämmelser om upplysningsskyldighet i 7 § statistiklagen och 5 § statistikförordningen inom sitt statistikområde. Finansinspektionen bedömer att de verkställighetsföreskrifter som inspektionen nu föreslår ryms inom detta bemyndigande.⁸

1.6 Ärendets beredning

Eftersom de föreslagna föreskrifterna bedöms få begränsade konsekvenser för de berörda företagen har Finansinspektionen inte använt någon extern referensgrupp vid arbetet med att ta fram föreskriftsförslaget. Inspektionen har dock samrått med SCB inför remitteringen.

2 Motivering och överväganden

De föreslagna föreskrifterna innebär inte några större ändringar i förhållande till FinBAST-föreskrifterna. Inspektionen har därför övervägt att ta fram ändringsföreskrifter, men eftersom det föreslås såväl ändringar i befintliga

⁸ Se s. 4 i Finansinspektionens beslutspromemoria Nya föreskrifter om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till balansstatistik (FI dnr 15-12824).

paragrafer som helt nya paragrafer har inspektionen i stället valt att föreslå helt nya föreskrifter.

I detta avsnitt beskriver Finansinspektionen de ändringar som föreslås genom de nya föreskrifterna och de överväganden som inspektionen har gjort.

2.1 Utvidgning av tillämpningsområdet

Finansinspektionen föreslår att de nya föreskrifterna om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till den officiella statistiken även ska gälla för investmentföretag, dvs. risk- och utvecklingskapitalbolag som tillhör delsektorn andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut, med beteckningen S.125 enligt ENS 2010.

Investmentföretagen lämnar, som nämns i avsnitt 1.3, redan i dag vissa kvartals- och årsuppgifter till SCB, enligt bestämmelser i statistiklagen och statistikförordningen, men omfattas inte av några myndighetsföreskrifter som förtydligar vilka uppgifter de ska lämna eller när och hur de ska lämna dem.

Skälet till att inspektionen föreslår att de nya föreskrifterna även ska omfatta investmentföretagen är att SCB ska få ett uttryckligt författningsstöd att hämta in vissa uppgifter från dessa företag. Det underlättar för myndigheten att producera statistiken för Finansinspektionens räkning och att rapportera den vidare till Eurostat. Att det genom föreskrifter förtydligas vilka uppgifter som företagen ska lämna och när och hur de ska lämna dem gör det också lättare för dem att uppfylla sin uppgiftsskyldighet enligt statistiklagstiftningen.

Eftersom investmentföretag är sådana risk- och utvecklingskapitalbolag som tillhör delsektorn andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut med beteckningen S.125 enligt ENS 2010, föreslår Finansinspektionen att föreskrifterna ska utvidgas till att omfatta dessa företag (se den föreslagna 1 §). De nya föreskrifterna medger att SCB även i fortsättningen väljer vilka investmentföretag som ska rapportera in uppgifter.

2.2 Kvartalsrapportering

Finansinspektionen föreslår att risk- och utvecklingskapitalbolag ska lämna samma kvartalsuppgifter som de koncerninterna finansinstituten och utlåningsföretagen gör. Samtliga företag ska lämna något färre kvartalsuppgifter än de gör i dag.

Investmentföretagen lämnar i dag i stort sett samma kvartalsuppgifter som de koncerninterna finansinstituten och utlåningsföretagen gör enligt FinBAST-föreskrifterna, men det finns vissa mindre skillnader. Investmentföretagen lämnar till exempel uppgifter om nyteckning, inlösen och aktieägartillskott, medan de koncerninterna finansinstituten och utlåningsföretagen i stället lämnar uppgifter om eget kapital och obeskattade reserver. Finansinspektionen ser ingen anledning till att investmentföretagen ska lämna några andra uppgifter än de som de koncerninterna finansinstituten och utlåningsföretagen lämnar. Det blir också lättare för SCB att samla in uppgifterna om företagen lämnar samma uppgifter. Finansinspektionen föreslår därför att risk- och utvecklingskapitalbolagen ska lämna samma kvartalsuppgifter som de koncerninterna finansinstituten och utlåningsföretagen gör (se den föreslagna 2 § och bilaga 1 till de föreslagna föreskrifterna).

SCB har uppmärksammat Finansinspektionen på att vissa uppgifter om certifikat och obligationer inte behöver begäras in vid kvartalsrapporteringen, eftersom de kan hämtas in från andra undersökningar. Finansinspektionen håller med SCB om att företagen inte ska behöva lämna dessa uppgifter om de kan hämtas in från annat håll. Specifikationsvariablerna 141–147, 151–156, 221 och 231, som finns i rapporteringsblanketten som är bilaga till FinBAST-föreskrifterna, finns därför inte med i bilaga 1 till de föreslagna föreskrifterna.

En annan skillnad jämfört med bilagan till FinBAST-föreskrifterna är att det på rad 50 (Aktiekapital för noterade svenska aktiebolag) i rapporteringsblanketten, som ligger som bilaga 1 till de föreslagna föreskrifterna, framgår att det är bokförda värden som ska anges i stället för marknadsvärden. SCB kan nämligen även hämta in uppgifter om marknadsvärden från en annan undersökning. I kvartalsrapporteringen ska det därför i stället begäras in uppgifter om bokförda värden.

Den enda skillnaden mellan rapporteringsblanketterna i övrigt är att variabel 11 i rapporteringsblanketten benämns ”Andelar i värdepappersfonder och

specialfonder” i stället för ”Andelar i investeringsfonder”, som variabeln benämns i bilagan till FinBAST-föreskrifterna. Det innebär inte någon ändring i sak utan är en anpassning till de termer som numera används i fondlagstiftningen.

Förslaget innebär alltså att de koncerninterna finansinstituten och utlåningsföretagen inte längre behöver lämna vissa uppgifter om certifikat och obligationer. Det innebär också att investmentföretagen ska lämna uppgifter om eget kapital och obeskattade reserver i stället för uppgifter om aktieägartillskott, nyteckning och inlösen. De behöver emellertid inte heller lämna lika många kvartalsuppgifter som de lämnar i dag.

2.3 Årsrapportering

Finansinspektionen föreslår att risk- och utvecklingskapitalbolag ska lämna vissa årsuppgifter till SCB (se den föreslagna 3 § och bilaga 2 till de föreslagna föreskrifterna).

Investmentföretagen lämnar årligen uppgifter om resultaträkning, balansräkning samt aktier och andelar till SCB enligt blanketten ”Investmentbolag, År”. Företagen ska även i fortsättningen lämna dessa uppgifter eftersom de behövs som underlag till Finansräkenskaperna.

De koncerninterna finansinstituten och utlåningsföretagen har hittills inte lämnat några årsuppgifter och föreslås inte heller göra det framöver. Det beror på att uppgifterna från dessa företag inte är så betydelsefulla för statistikändamål att det kan anses stå i proportion till den börda som det skulle innebära för företagen att lämna dem.

2.4 När uppgifterna ska ha kommit in till SCB

Finansinspektionen föreslår att företagen, efter utgången av varje kvartal, ska lämna uppgifter till SCB som gäller förhållandena det närmast föregående kvartalet. Uppgifterna ska lämnas senast den 25 april, den 21 juli, den 21 oktober och den 24 januari.

Inspektionen föreslår vidare att risk- och utvecklingskapitalbolagen ska lämna uppgifter till SCB som gäller förhållandena det närmast föregående räkenskapsåret. Uppgifterna ska lämnas senast den 31 maj året därpå.

De koncerninterna finansinstituten och utlåningsföretagen ska i dag rapportera in kvartalsuppgifterna till SCB senast den tjugonde dagen i efterföljande kvartal (se 3 § FinBAST-föreskrifterna). Investmentföretagen rapporterar in kvartalsuppgifter cirka 15 arbetsdagar efter varje kvartalsskifte. Det innebär att rapporteringen kommer in till SCB den tjugoförsta till den tjugofemte dagen i efterföljande kvartal enligt en tidsplan som finns på SCB:s webbplats.

Finansinspektionen ser inget skäl till att de berörda företagen ska lämna kvartalsuppgifterna vid olika tidpunkter. Finansinspektionen föreslår därför att företagen ska rapportera in uppgifterna med samma intervall som investmentföretagen gör i dag (21–25 dagar efter kvartalsskiftet). Det innebär att de koncerninterna finansinstituten och upplåningsföretagen kan lämna uppgifterna någon eller några dagar senare varje kvartal, vilket får anses vara till fördel för dem.

Finansinspektionen anser att det blir tydligast att ange i föreskrifterna vilka datum som företagen senast ska rapportera in kvartalsuppgifterna till SCB. Inspektionen föreslår därför att det i de nya föreskrifterna ska anges att uppgifterna ska ha kommit in till SCB senast den 25 april, den 21 juli, den 21 oktober och den 24 januari och ska avse förhållandena det närmast föregående kvartalet.

I dag rapporterar investmentföretagen in årsuppgifter som avser det närmast föregående räkenskapsåret senast den 31 maj året därpå. Inspektionen anser att det är lämpligt att företagen även i fortsättningen rapporterar in uppgifterna senast det datumet.

2.5 Hur uppgifterna ska lämnas till SCB

Finansinspektionen föreslår att företagen ska lämna uppgifterna enligt de anvisningar som finns på SCB:s webbplats.

Företagen fyller i uppgifterna i rapporteringsblanketterna i Excelformat, antingen manuellt eller genom maskinell inläsning av data, och skickar de ifyllda blanketterna till SCB enligt de anvisningar som finns på SCB:s webbplats. Det underlättar såväl för företagen som för SCB om företagen fortsätter att lämna uppgifterna på det sättet. Finansinspektionen anser att det för tydlighets skull ska tas in en bestämmelse i föreskrifterna om att företagen ska lämna uppgifterna till SCB enligt de anvisningar som finns på myndighetens webbplats (se 4 § i föreskriftsförslaget).

2.6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Finansinspektionen föreslår att föreskrifterna ska börja gälla den 1 april 2024. När det gäller kvartalsrapporteringen ska föreskrifterna tillämpas för första gången på uppgifter som ska lämnas för första kvartalet 2024. När det gäller årsrapporteringen ska de tillämpas för första gången på uppgifter som ska lämnas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2024 eller senare samma år.

De nya föreskrifterna innebär inte några stora förändringar av företagens rapportering. De företag som rapporterar in uppgifterna maskinellt kan behöva göra mindre anpassningar av sina rapporteringssystem (se avsnitt 3.2). Det framstår därför inte som problematiskt att låta föreskrifterna träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 april 2024.

Det bör av tydlighetsskäl framgå av en övergångsbestämmelse vilken kvartals- och årsrapportering som ska vara den första som de nya föreskrifterna ska gälla för. För att de nya föreskrifterna ska få genomslag så snabbt som möjligt bör de nya föreskrifterna tillämpas första gången på kvartalsuppgifter som ska lämnas för första kvartalet 2024, och på årsuppgifter som ska lämnas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2024 eller senare samma år.

De föreslagna föreskrifterna ersätter FinBAST-föreskrifterna, som föreslås upphöra att gälla samma datum som de föreslagna föreskrifterna träder i kraft.

3 Förslagets konsekvenser

I avsnitt 1.1 och 2.1–2.5 framgår vad Finansinspektionen vill uppnå med de nya föreskrifterna och vilka följder det skulle få om en reglering inte sker. I avsnitt 1.4 redogör inspektionen för varför det inte finns något alternativ till föreskrifter. I avsnitt 1.5 beskrivs de rättsliga förutsättningarna för de föreslagna föreskrifterna.

De föreslagna föreskrifterna är förenliga med nationalräkenskapsförordningen och annan EU-rättslig lagstiftning.

Som framgår av avsnitt 2.6 konstaterar Finansinspektionen att företag endast kommer att behöva göra vissa mindre anpassningar av sina rapporteringssystem. Inspektionen bedömer därför att föreskrifterna kan träda i kraft den 1 april 2024.

Finansinspektionen redogör nedan för de konsekvenser som föreskrifterna bedöms få för olika aktörer.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Finansinspektionen bedömer att föreskrifterna inte kommer att få några konsekvenser för samhällsekonomin eller konsumenterna. Föreskrifterna säkerställer att SCB kan få in de uppgifter som behövs för att ta fram statistik som ligger till grund för analys, utredning, forskning och politiska beslut såväl nationellt som internationellt. De föreslagna föreskrifterna bedöms därför få positiva effekter för samhället i stort.

3.2 Konsekvenser för de berörda företagen

Det är endast de företag som SCB väljer att begära in uppgifter från som kommer att påverkas av de föreslagna föreskrifterna.

SCB samlar i dag in uppgifter från de 20 största investmentföretagen sett till balansomslutningen. Vid utgången av 2022 hade dessa företag mellan 0 och 80 anställda, en omsättning på 0–10 miljoner kronor och en balansomslutning på mellan 13 miljoner kronor och 500 miljarder kronor.

SCB samlar in uppgifter från cirka 300 företag som – sett till finansiella tillgångar och skulder⁹ – är störst av de totalt cirka 3 000 företag som räknas som koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag. De flesta av dem är holdingföretag och några är internbanker.¹⁰ Vid utgången av 2022 hade dessa företag mellan 0 och 150 anställda, en omsättning på 0–2,7 miljarder kronor och en balansomslutning på mellan 800 miljoner kronor och 300 miljarder kronor.

⁹ Företagen har tillgångar och skulder som uppgår till minst en miljard kronor.

¹⁰ På s. 6 i Finansinspektionens beslutspromemoria Nya föreskrifter om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till balansstatistik (FI dnr 15-12824) finns en närmare beskrivning av hur SCB väljer ut vilka företag som ska rapportera in uppgifter.

De föreslagna föreskrifterna innebär inte några betydande förändringar av företagens rapportering. Investmentföretagen ska lämna vissa andra kvartalsuppgifter än de gör i dag (uppgifter om eget kapital och obeskattade reserver). Inspektionen bedömer att detta inte kommer att kräva någon ökad arbetsinsats av företagen, eftersom det rör sig om uppgifter som hämtas från företagens resultat- och balansräkningar. Förslaget innebär också att samtliga företag kommer att lämna något färre kvartalsuppgifter än de gör i dag. Tidsåtgången för kvartalsrapporteringen kan därför förväntas minska något, särskilt för de företag som fyller i uppgifterna i blanketten manuellt. Inspektionen uppskattar att tidsåtgången för rapporteringen kan minska med upp till fyra timmar per år (en timme per rapporteringstillfälle). Ett företags löpande kostnader för kvartalsrapportering bedöms därför kunna minska med 6 000–8 000 kronor per år.¹¹

De företag som fyller i kvartalsuppgifterna i blanketten maskinellt genom inläsning av data kan behöva anpassa sina it-system (uppdatera rapporteringsprogram). Det kan framför allt bli aktuellt för investmentföretag, eftersom de ska rapportera in kvartalsuppgifterna på en annan blankett än tidigare. Anpassningen av it-system innebär en engångskostnad för företagen. Kostnaden varierar från företag till företag beroende på vilken it-lösning företaget har och om arbetet utförs av egen personal eller av konsulter. Inspektionen uppskattar tidsåtgången för arbetet till 40–80 timmar och kostnaden till 60 000–160 000 kronor per företag. Företagen kan också behöva göra vissa mindre ändringar i sina rapporteringsrutiner. Finansinspektionen bedömer att det rör sig om en begränsad arbetsinsats, uppskattningsvis femtio timmar. Det innebär en engångskostnad som beräknas uppgå till 7 500–20 000 kronor per företag.

SCB samlar in uppgifter från vissa företag som är att betrakta som mindre – sett till antalet anställda, omsättning och balansomslutning. Finansinspektionen bedömer dock att det inte är så resurskrävande för företagen att följa de föreslagna föreskrifterna, och att det därför inte finns skäl att ta särskild hänsyn till de mindre företagen när föreskrifterna utformas.

Föreskrifterna bedöms inte heller påverka konkurrensen mellan företag.

¹¹ Vid beräkningarna av företagens kostnader har inspektionen utgått från en timkostnad på 1 500 kr om arbetet utförs av egen personal och 2 000 kr om det utförs av en konsult.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen och SCB

De nya föreskrifterna underlättar SCB:s insamling av uppgifter från invest-
mentföretagen, eftersom de förtydligar vilka uppgifter som dessa företag ska
lämna samt när och hur de ska göra det. Det innebär att SCB:s arbetsbörda
kan minska något och därmed även personalkostnaderna. Det bedöms dock
handla om en ytterst marginell minskning av kostnaderna.

Eftersom de föreslagna föreskrifterna inte innebär några betydande föränd-
ringar av företagens rapportering bedöms det inte krävas några särskilda
informationsinsatser av vare sig SCB eller Finansinspektionen.

De nya föreskrifterna förväntas underlätta för Finansinspektionen att full-
göra sina skyldigheter som statistikansvarig myndighet, men bedöms inte
påverka inspektionens kostnader.